

Bs Nguyễn Văn Tánh - Khoa YHCT

Bệnh sốt xuất huyết (SXH) do Y học cổ truyền (YHCT) đề cập đến trong phạm trù chứng Lưu hành tính xuất huyết, thuộc ôn bệnh truyền nhiễm.

Khi mới mắc bệnh, ôn tà xâm phạm bì mao gây ra biểu chứng ôn nhiệt ứ khí phát, lâu ngày bệnh tiến triển tà khí không giải đi, xâm lấn dần vào dinh huyết phát gây nên ôn nhiệt lý chứng.

SXH do YHCT phân làm 4 độ :

- Độ I: Sốt; Các triệu chứng không đặc hiệu: đau cơ bắp, đau đầu; Dấu dây thắt (+).
- Độ II: Triệu chứng như độ I; Xuất huyết tự nhiên (dị da, nội khác).
- Độ III: Trụy tim mạch: Mạch nhanh, nhẹ; Huyết áp giảm hay kẹt; Chi lạnh; Bứt rứt.
- Độ IV: Trụy tim mạch nặng: mạch, huyết áp không đo được.

Kim ngân hoa, m t trong nh ng v thu c Đông y h tr đĩ u tr s t xu t huy t.

Điề u tri SXH theo YHCT

Phép điều trị chung: Thanh nhiệ t, l o ng huyết, chi huyết, gia i đồ c, nâng cao thê tra ng.

SXH đồ I: Nhiệ t đồ c vào phân vê , phân khí.

Biệ u hiệ n: phát sốt, gai rét, đau đầu và toàn thân, mê t mo i, ăn kém, có lúc buồn nôn, không khát, tiệ u vàng, chấ t l i đồ v a, rêu l i dính mo ng, m ch sác.

Phép điều trị : S biệ u thanh nhiệ t, gia i đồ c.

Bài thuốc 1: Tang cúc â m gia gia m

- Tang diệp 12g	Cúc hoa 12g
- Ba c hà 08g	Liên kiều 12g
- Ha nh nhân 08g	Cát cánh 08g
- Lô căn 06g	Cam tha o 04g

Bài thuốc 2: Ngân kiều tán

- Kim ngân hoa 08g	Ba c hà 10g
- Liên kiều 12g	Ng u bàng t 08g
- Kinh gi i 12g	Trúc diệp 12g
- Đĩ u xi 08g	Cát cánh 08g

Sốt xuất huyết theo quan niệm y học cổ truyền

Vị trí bài Biên tập viên

Thứ ba, 17 Tháng 6 2014 09:07 - Lần cập nhật cuối Thứ ba, 17 Tháng 6 2014 09:19

SXH độ II: Nhiệt độ vào phân khí, dinh huyết.

Biểu hiện: Sốt cao, không sợ lạnh, khát nước, buồn nôn, ra mồ hôi, li bì, bất tỉnh, xuất huyết ngoài da, chảy máu cam, đái tiểu ra máu... , chất lưỡi đỏ, rêu lưỡi vàng, mạch sắc.

Phép điều trị: Thanh nhiệt gia vị độ, tả hỏa, chi huyết.

Bài thuốc 1: Thanh dinh thang

- Bồ đề sáng trâu 12g	Liên kiều 12g
- Huyền sâm 12g	Hoàng liên 08g
- Mạch môn 12g	Trúc diệp 12g
- Sinh địa 12g	Kim ngân hoa 12g

Bài thuốc 2: Phác đồ điều trị SXH của Bộ Y Tế năm 1998

- Co nholi nội 20g	Kim ngân 12g
- Hào khô thảo 12g	Cối xay (sao vàng) 08g
- Rễ co tranh 20g	Hòe hoa (sao vàng) 10g
- Sài đất 20g	Gừng tươi 3 lát

SXH độ III và IV:

Nhiệt độ kết nồng phân dinh huyết, có sốc nhẹ, nhiệt quyết (với SXH độ III).

Nhiệt độ kết sâu phân dinh huyết, có sốc nặng, hàn quyết (với SXH độ IV)

Cần dùng YHĐ để cấp cứu hồi sức.

Giai đoạn n hời phụ c:

Phép trị : Bội tỳ vị , ích khí, thăng dng.

Bài thuốc : Bội trung ích khí

- Hoàng kỳ 12g	Trân bì 4g
- Đương sâm 12g	Sài hồ 06g
- Đương quy 08g	Thăng ma 06g
- Bạch truật 08g	Cam thảo o 06g

Phòng bệnh

- Đề phòng SXH: tránh muỗi đốt và diệt muỗi truyền bệnh.

- Thuốc uống đề phòng: trong vùng có dịch đang lưu hành, sắc uống thay nước chè trong suốt vụ dịch: Bài thuốc 2 trong Phác đồ điều trị SXH của Bộ Y Tế năm 1998.